

Mälestise nimetus	Pärnu muinsuskaitseala
Mälestise reg-nr	27007
Ehitise asukoht	Pärnu linn, Pärnu linn, Pärnu maakond
Töö pealkiri	Piirdeaia korrastamise tööde kava
Töö koostamise aeg ja koht	Pärnus, 2024

1. Objekti andmed

Nimetus	
Autor	Peahoone eskiisprojektid Rahvusarhiivis: Riia arhitekt M??? (1896. a) ja Pärnu linnaarhitekt Hugo von Wolffeldt (1897. a)
Dateering	1897. a peahoone (6-korteriga elamu) 1931. a kõrvalhoone (1 korteriga elamu+pesuköök) 1967. a kõrvalhoone (kuurid) Pärnu Linnavolikogu 16. augusti 1895. a otsuse alusel müüs Pärnu linn 1896. a kaupmees Carl Heinrich Ammendele (1831–1901) 300 rubla pandiraha eest krundi (kinnistu nr 1288, algne aadress Kaarli tänav 4), et sellele 3 aastaga ehitataks Pärnu supelvõrastele väljauuritav villa koos eesaia jms. 1917. a müüs leskproua Marie Emilie Ammende (sünd Brempele (1863–)) oma Kaarli-Papli tänava kinnisvara 5000 rubla eest Elsa Christine Mathiesenile (sünd Norrenberg, hiljem Feofanov (1885–)). 1931. a ehitati kinnistule lisaks villale ühekordne suvemaja. 1940. a kinnistu natsionaliseeriti, kuid tagastati 1943. a Elsa Feofanovile, et see aasta pärast uuesti riigistada. Sõja järel kuni tänaseni on hooned kasutusel korterelamuna. Hoovipealsele endisele suvemajale ehtasid elanikud ise juurde ühise pesuköögi (täna krt 7 valduses). 1963–66. a läbisid hooned põhjaliku kapitaalremondi – nt muudeti ruumiplaane ja asendati algupäraseid dekoorielemente lihtsamatega, ning hoovile ehitati lisaks olemasolevatele kahekorruseliste puukuuridele (lammutatud 2004. a kevadel) ajastule omane silikaattellistest eterniitkatusekattega kuuride rivi. Peamaja rekonstrueeriti arhitekt R. Raie näpunäidete kohaselt 2004–2005. a.
Omanik	Korteriühistu Ühistu liikmed ja omanikud:

2. Tööde eesmärk

Tööde eesmärk (üldistav) lähtuvalt objekti seisundist ja objekti edasisest kasutusest	Piirdeaias poolne) korrastamine
Tööde teostamise aeg	Suvi 2024

3. Objekti iseloomustus

<p>Kirjeldus</p>	<p>Piirdeaia pikkus Maa-ameti kaardilt mõõdetuna on 31,4 m, lippide mõõdud 18x70x850 mm. Piirde postid on metalljalgadel ja puidust, kumera otsaga lipid on puidust. Aias on jalg- ja sõiduvärv (tiibvärav) .</p> <p>Maa-amet. Kõik õigused kaitstud. Joonis 1 Maa-ameti kaardi väljavõte. Piirdeaia asukoht tähistatud</p>
<p>Andmed varasemate konserveerimis-, restaureerimis- või remonttööde teostamise kohta</p>	<p>tn poolne piirdeaed on paigaldatud 2004. a. Tehaselised aiameodulid kinnituvad metallkanduritel postidele. Varasem, 1960-ndatel paigaldatud lihtne sirgete otstega lippidest 850 mm kõrgune deformeerunud ja amortiseerunud puitaed utiliseeriti 2003. a.</p> <p>Foto 1 Vaade tänavalt. Juuni 2024</p>
<p>Kirjandus- ja arhiiviallikad</p>	<p>EAA.4614.2.1314 EAA.3349.1.75 EAA.3569.2.2665 EAA.3569.2.2646 Erakogu</p>

4. Objekti tööde eelne seisund

Seisundi kirjeldus	Piirde seisund on halb. Piirde puitosade valmistamisel on kasutatud madalakvaliteetset puitu ning see on värvitud alküüdvärviga. Aia põõnad ja lipid on kohati tugevasti pehkinud. Aia tiibväravad on lagunened, jalgvärv vinklist väljas. Värvate avade laius ei vasta nõuetele.
Uuringud	Väline vaatlus
Kokkuvõtlik (üldine) hinnang objekti seisundile	Piirdeaia korrastamiseks ja piirkonna esteetilise mulje tagamiseks tuleb aia amortiseerunud elemendid asendada piirkonnale ja ajastule omastega, paigaldada uued jalg- ja tiibväravad.

5. Tööde kava

Tööde kirjeldus	<p>tänava poolse vertikaalse piirdeaia postide asukohta ei muudeta, va metallist väravapostid.</p> <p>Puidust postid võimalusel säilitatakse, puhastatakse mustusest ja eemaldatakse vajadusel vana värv ja rihitakse. Samuti taaskasutatakse võimalusel olemasolevaid metallist väravaposte.</p> <p>Aia puitpõõnad (põiklatid) asendatakse hõövelprussist põõnadega, mõõt 42x95 mm, ja lipid hõöveldatud aialippidega Eldur Puit OÜ tootevalikust, ajaloolised lipid nr 7, 18x70x1000 mm naaberkinnistu Papli tn 5 piirde eeskujul ja harmoonilise linnaruumilise tervikpildi loomise eesmärgil. Lippide vahe 18 mm. Vahe maapinnaga 100 mm. Värvavad (nii jalg- kui sõiduväravad) tehakse metallraamil nelikanttoru st, mõõdud 40x60 mm, lipid analoogselt aiaga. Jalgvärv, laius 1100 mm, suletav riiviga. Tiibväravad, laius 4000 mm, suletavad riiviga või automaatsulguriga.</p> <p>Piirdeaia elemendid värvida katva värviga. Toonid: postid, põõnad, lipid – RAL 5009, lipi nooljad otsad – naturaalne valge.</p>
Ressursside planeering	<p>Aialipid, hõöveldatud puit, nr 7, 18x70x1000 mm</p> <p>Põõnad hõöveldatud puit, 42x95 mm</p> <p>Postid, metall, 90x90 mm</p> <p>Värvate raam, nelikanttoru, 40 x 60 mm</p> <p>Värvate sulused, kruvid, jm tarvikud</p> <div data-bbox="710 1646 858 1881" data-label="Image"></div> <p><i>Joonis 2 Eldur Puit OÜ. Lipid ajaloolised nr 7</i></p>

6. Juhend remonditud objekti säilitamiseks ja kasutamiseks

Puitpiirdeaeda tuleb korrapäraselt hooldada. Kontrollida aia ja selle osade seisukorda vähemalt kord aastas. Kui puidult on hakanud värv kooruma, tuleb aed üle värvida. Enne värvimist tuleb puidupinnad puhastada mustusest pestes neid seebivee või soodalahusega ning eemaldada lahtine värv traatharja või liivapaberiga. Värvimistööd tehakse kuiva ja sooja ilmaga ja kui puit on täielikult kuivanud. Temperatuur peaks olema vähemalt +10°C ja suhteline õhuniiskus alla 80%.

7. Illustratiivne materjal (fotod, skeemid, jne), joonised

Foto 2 Vaade tänavalt 1910. a. EAA.3349.1.75.1

Foto 3 Vaade tänavalt 1920-ndad. Erakogu

Tegevuskava koostas: